

Stadt Emden
FD Stadtplanung
Ringstr. 38b
26721 Emden BRD

Kenmerk: Ryna002

Datum: 16 mei 2007

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Stadt Emden – Rysumer Nacken met bijbehorende MER

Geachte heer/mevrouw,

De provincie Groningen (NL) heeft namens de Stadt Emden (Dld) bekend gemaakt dat het bestemmingsplan deel Rysumer Nacken gewijzigd zal worden. Met de wijziging van het bestemmingsplan wordt beoogd de bouw van 6 windturbines met een maximale naafhoogte van 135 meter op de Rysumer Nacken mogelijk te maken. Ten behoeve van het bestemmingsplan is een MER opgesteld. Conform de afspraken over grensoverschrijdende informatievoorziening voor milieueffecten zijn de stukken ook in het buurland Nederland ter visie gelegd en is inspraak mogelijk.

Wij, Stichting Windhoek te Termunterzijl (NL) en Stichting Nationaal Kritisch Platform Windenergie te Hippolytushoef (NL) zijn verheugd dat de Stadt Emden de gelegenheid biedt voor inspraak ook vanuit Nederland, dit gezien de grensoverschrijdende effecten van het beoogde plan.

Graag maken wij gebruik van de door de Stadt Emden geboden gelegenheid voor inspraak.

Onze inspraak betreft de relatie tussen de beoogde bouw van de windturbines op Rysumer Nacken en de Waddenzee.

1. Invloed op Waddenzee.

Zoals aangegeven in het voorontwerp wijziging bestemmingsplan zal het landschap “*grootschalig technisch gedomineerd worden*” (pagina 23) en “*Ten dele zijn tot dusver niet door windturbines voorbelaste gebieden in de rondom liggende landschapseenheden betroffen, die momenteel bovendien een bijzonder betekenis hebben. Op grond van de geplande wijzigingen in het bestemmingsplan dient met aanzienlijke negatieve gevolgen voor het beschermde goed landschapsbeeld rekening te worden gehouden*” (pagina 24).

Op pagina 23 wordt vermeld: “*de Waddenzee heeft een bijzondere betekenis*”

Wij delen de uitspraak van de Stadt Emden, zoals verwoord in de MER, inzake de hiervoor vermelde effecten van de beoogde windturbines, als zijnde sterk negatieve gevolgen voor de Waddenzee.

Bezien vanuit de Waddenzee, een gebied dat gekenmerkt wordt door de grote openheid en weidsheid, betekent het zicht op de windturbines een significantie aantasting juist van de kenmerkende waarden als openheid en weidsheid van de Waddenzee.

De beoordeling van uw voornemen kan worden vergeleken met de voorgenomen bouw van 17 windturbines in de Emmapolder, gemeente Eemsmond (NL), net ten noordwesten van het gebied Rysumer Nacken. Recent heeft de Nederlandse Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevr. G. Verburg, een vergunning op grond van de Nederlandse Natuurbeschermingswet voor deze 17 windturbines geweigerd op grond van de significant nadelige gevolgen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee. (**Zie bijlage: 1**) Het betrof hier beoogde turbines met een naaf hoogte [ashoogte] van 100 meter en een tiphoogte van ongeveer 150 meter. Op grond van deze gegevens kwam het ministerie van LNV tot de conclusie dat de turbines zichtbaar zullen zijn vanuit meer dan 12% van het beschermde gebied en dit kwalificeert het ministerie van LNV als significant negatief.

De beoogde windturbines op de Rysumer Nacken zijn gepland op nagenoeg dezelfde afstand tot de Waddenzee. De naafhoogte is nog eens 35 meer dan bij de beoogde windturbines Emmapolder, namelijk 135 meter, tegenover 100 meter in de Emmapolder. Het is dus te verwachten dat het zicht vanaf de Waddenzee op de windturbines Rysumer Nacken, geheel vergelijkbaar, eveneens significant nadelig wordt. De kenmerkende openheid en weidsheid van de Waddenzee zal door de beoogde windturbines op Rysumer Nacken zeer sterk aangetast worden.

2. Alternatieven.

Het valt op dat de Stadt Emden, gezien de in het voorontwerp vermelde *'aanzienlijke negatieve gevolgen voor het landschapsbeeld'* op een ruimtelijk zeer beperkte wijze alternatieven vermeldt voor het beoogde windturbinepark.

Het komt onwaarschijnlijk voor dat er in geheel Nedersaksen geen alternatieve locaties voor het beoogde windturbinepark zouden zijn die minder invloed zullen hebben op het beschermde gebied.

In het voorontwerp wordt nade gemist welke verder van de Waddenzee gelegen alternatieve locaties en opwekkingsmethoden zijn onderzocht, welke beoordelingscriteria zijn gehanteerd, en welke afweging van de betrokken belangen heeft plaatsgevonden. Daarbij wordt ook niet gesproken over alternatieven buiten de sfeer van windenergie, b.v. biomassa, zonneenergie of andere alternatieve energieopwekkers.

Dit klemt temeer omdat een alternatievenonderzoek geëist wordt in de Europese Richtlijn

Wij verzoeken de Stadt Emden om het alternatievenonderzoek alsnog uitgebreider uit te voeren en openbaar te maken, zodat ook het alternatievenonderzoek onderdeel van het besluitvormingsproces gaat vormen.

3. Voorzorgprincipe

Op 18-10-2006 heeft het Nederlandse Ministerie van LNV bekendgemaakt dat Nedersaksen en Nederland het voornemen hebben om het nog niet aangewezen deel van het Eems-Dollard, het zgn. 'gemeenschappelijke gebied' te gaan aanmelden in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. (**Zie bijlage: 2**)

Gezien dit initiatief dient er met ingang van 18-10-2006 te worden overgegaan op het voorzorgprincipe. Oftewel het gebied dient op dit moment al te worden behandeld als ware het al aangewezen conform de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn en dienen dus ook op dit moment al de nodige maatregelen te worden genomen om het gebied niet te laten verslechteren.

Uw initiatief om 6 windturbines te willen toestaan bij de Rysumer Nacken is dus op grond van het voorzorgsprincipe prematuur. De hiervoor vermelde aanwijzing dient eerst afgewacht te worden.

In uw stukken hebben wij niet kunnen constateren of het voornemen is of wordt getoetst conform § 34 BNatSchG en of de betreffende instanties reeds zijn ingelicht of worden ingelicht over het voornemen.

Deze toetsing achten wij noodzakelijk, omdat inzake bescherming van Natura 2000 gebieden dit internationaal is overeengekomen.

Bij gebreke aan deze toetsing dient de planprocedure te worden opgeschort, totdat ook deze toetsing is openbaar gemaakt.

(Zie bijlage: 3)

4. Aanmelden en aanwijzen Eems-Dollard estuarium als Vogelrichtlijn/Habitatrichtlijngebied.

Reeds op 29 april 1999 heeft de toenmalige Eurocommissaris Mevr. Wallström bij de brief kenmerk SG(1999)D/2925) de BRD opgedragen om belangrijke vogelgebieden rondom de Wybelsumer polder aan te wijzen als vogelrichtlijngebied. Op 20 maart 2002 heeft Mevr. Wallström onder kenmerk 1997/4360 C(2002)1084 (**Zie bijlage 4**) de BRD nogmaals per brief gewezen op het niet nakomen van het aanmelden van het belangrijke vogelgebied rondom de Wybelsumer polder. De redenen waren onder meer dat de gebieden rondom de Wybelsumer polder van groot belang zijn voor een aantal beschermde vogelsoorten en dat de windparkplannen binnen dit gebied een erg negatieve invloed hebben op de vogelstand. Aangezien de Rysumer Nacken direct aansluit op en gelegen is naast de Wybelsumer polder, zal ook hier dezelfde problematiek gelden en aanwijzing tot Vogelrichtlijngebied dienen te geschieden.

Dit blijkt te meer uit de brief van K. von Kempis, dd. 10 april 2006 met kenmerk SG-Greffe(2006)D/ 201644 (**Zie bijlage: 5**) met als onderwerp Vertragsverletzung Nr. 2001/5117 waarin wordt aangegeven dat o.a. de gebieden Krummhörn-Westermarsch einsl., Wybelsumer polder voor een aantal soorten nog steeds niet voldoende zijn beschermd. Op pagina 12 van deze brief staat onder de kop "Beurteilung" voor beide gebieden "meldung nicht ausreichend".

5. Cumulatieve effecten

In uw stukken hebben we niet kunnen constateren of er rekening is gehouden met eventuele cumulatieve effecten van het plan in combinatie met andere voorgenomen plannen en reeds uitgevoerde projecten in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied Waddenzee.

De EG-richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG geeft aan onder art. 6 lid 3:

Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar *afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten* significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

Ten aanzien van de betrokken vogelsoorten alsmede voor wat betreft de aspecten ‘vogelslachtoffers’ en ‘verstoring’ zijn de volgende reeds bestaande dan wel geplande activiteiten van belang:

- Elektriciteitscentrale Eemshaven: verstoring van pleisterende vogels
- aanleg gastransportleiding vanaf de Rysumer Nacken: verstoring van pleisterende vogels
- Glastuinbouwgebied Eemshaven: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels
- Windpark Delfzijl Noord: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels
- Windpark Delfzijl Zuid: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels
- Windpark Wybelsumer polder: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels
- Windpark Larrelter polder: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels
- Windpark Riffgat: verstoring van pleisterende vogels, sterfte van pleisterende vogels c.q. trekvogels

Gezien al deze plannen (er zijn er wellicht nog meer) heeft de Stadt Emden niet voldaan aan de richtlijn 92/43/EEG en verzoeken wij U om alsnog een passende beoordeling uit te voeren t.a.v. cumulatieve effecten van al deze plannen tezamen. Dit om de zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet wordt aangetast, deze informatie openbaar te maken, zodat ook de passende beoordeling onderdeel van het besluitvormingsproces gaat vormen.

Conclusie:

Gezien al het bovenstaande willen wij de Stadt Emden verzoeken de voorgenomen plannen inzake het toestemming verlenen voor de bouw van 6 windturbines op de Rysumer Nacken vooralsnog af te wijzen. Wij hebben als Stichting Windhoek het Nederlandse ministerie van LNV benaderd (**zie bijlage: 6**) met ons standpunt en gevraagd om consultatie. Volgens ons dienen ook de bestaande “grensoverschrijdende commissies” als de Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening en de Permanente Nederlands-Duitse Grenswaterencommissie te worden geraadpleegd.

Bijlagen:

1. Brief LNV, kenmerk DRZ/07/1274/MO/SM, dd. 30-03-2007)
2. voorgenomen aanmelding gemeenschappelijk gebied
3. § 34 BNatSchG
4. Brief Mevr. Wallström kenmerk 1997/4360 C(2002)1084
5. Brief K. von Kempis, kenmerk SG-Greffe(2006)D/ 201644
6. Brief Stichting Windhoek 8 mei 2007 kenmerk Ryna001

Graag ontvangen wij een bevestiging van ontvangst van deze zienswijzen.

Met vriendelijke groet,

Namens

Stichting Windhoek
Schepperbuurt 14
9948 PP Termunterzijl
KvKnr: 02067985
h.zwarberg@planet.nl
06-30184535

H.D. Zwarberg
Voorzitter Stichting Windhoek

Namens

Stichting NKPW
Broekerlaan 4
1777NH Hippolytushoef
KvKnr: 37112890
ja.mollet@planet.nl
06-45296669

J.A. Mollet
Voorzitter NKPW